

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра педагогіки

КОЙЧЕВА ТЕТЯНА ІВАНІВНА

Методичні рекомендації до проведення практичних занять
і організації самостійної роботи з дисципліни

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Одеса – 2024

Койчева Т. І. Методичні рекомендації до практичних занять і виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інноваційна діяльність в сучасній освіті» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки: Одеса, Університет Ушинського, 2024. 36 с.

Рецензенти:

- Ягоднікова Вікторія доктор педагогічних наук, професор, Проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».
- Осипова Тетяна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Методичні рекомендації розроблено для допомоги здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Подано анотацію дисципліни, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, рекомендовану літературу, вимоги до знань і вмінь здобувачів, набутих у процесі вивчення дисципліни, перелік питань до заліку.

Вступ

Мета вивчення дисципліни «Інноваційна діяльність в сучасній освіті»: забезпечити загально-педагогічну і професійну підготовку майбутнього викладача, озброїти студентів ґрунтовними знаннями теоретичних основ сучасної інноваційної педагогіки, сформувати вміння і навички, необхідні для організації освітнього процесу в умовах реформування освіти.

Завдання (навчальні цілі) дисципліни полягає у формуванні цілісних знань та професійних практик у PhD здобувачів освіти, необхідних для здійснення інноваційної діяльності шляхом отримання програмних компетентностей у галузі дослідницько-інноваційної та проєктної діяльності; оволодіння ними методичним інструментарієм використання інноваційних технологій у сфері педагогічних досліджень.

Передумови для вивчення дисципліни: «Методологія наукових досліджень в галузі освіти», «Культура української наукової мови», «Іноземна мова у науковому спілкуванні».

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 01. Здійснювати науково-методичне забезпечення освітнього процесу вищої школи, обирати, розробляти й упроваджувати інноваційні методи і технології навчання з урахуванням досвіду світових практик, фахово викладати дисципліни за спеціальністю у вищій школі.

ПРН12. Використовувати методи педагогічного впливу на особистість здобувачів вищої освіти в процесі їхнього професійного становлення.

ПРН13. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми освіти з врахуванням соціальних, економічних, правових аспектів.

Очікувані результати навчання дисципліни: Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувачі мають

Знати:

- інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти;
- сутність педагогічної інноватики;
- понятійний апарат сучасної педагогічної інноватики;
- принципи інноваційного навчання;
- базові та прикладні освітні технології;
- комплекс програмно-технічних засобів, методик та організаційних заходів, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання.

Уміти:

- використовувати понятійний апарат сучасної педагогічної інноватики;
- застосовувати інноваційні технології навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти;
- використовувати навички публічного мовлення, ведення дискусії;
- користуватися засобами мультимедійних технологій.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати **такі компетентності**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійно-педагогічної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності (СК):

СК04. Здатність обґрунтовувати, спланувати та виконати дослідницький/творчий проект.

СК06. Здатність надавати експертні консультації особам, підприємствам, установам, організаціям з питань, що стосуються їхньої дослідницької та/або професійної діяльності.

СК10. Здатність до використання результатів психолого-педагогічних досліджень, передового вітчизняного і зарубіжного педагогічного досвіду, наукометричних баз даних.

Міждисциплінарні зв'язки: «Методологія наукових досліджень у галузі освіти», «Культура української наукової мови», «Освітні стратегії та розроблення педагогічних систем і процесів».

Опановуючи зміст навчальної дисципліни здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності:

- сумлінно, вчасно і самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, крім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;
- сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Змістовий модуль 1. Інновації в освіті

Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти. Сутність і взаємозв'язок понять «освітні технології», «педагогічні технології», «навчальні технології». Традиції та інновації в педагогічній сфері. Інноваційна політика. Концептуальні засади інноваційних процесів. Закон України «Про інноваційну діяльність». Принципи інноваційної діяльності.

Динаміка соціально-економічних процесів у постіндустріальному (електронному, інформаційному) світі радикально актуалізувала проблему інноваційного потенціалу нації як однієї з гарантій стабільних її позицій у світовому співтоваристві, успішного реагування на різноманітні цивілізаційні виклики. Інноваційність є однією з домінуючих тенденцій розвитку людства. З урахуванням цього нова освітня парадигма вибудовується на засадах збереження і розвитку творчої потенції людини, її спрямованості на самовизначення, стабільно активної життєдіяльності у змінних соціальних умовах, готовності до сприймання і розв'язання нових завдань. Тому серед проблем наукової педагогіки пріоритетними є проблеми педагогічної інноватики як складової загальної інноватики, спеціальної наукової дисципліни, що розкриває загальні засади теорії педагогічних інноваційних процесів.

Педагогічна інноватика — вчення про створення, оцінювання, освоєння і використання педагогічних новацій.

Більшість дослідників сходяться на тому, що структура інноваційного навчання оптимально відповідає характеру сучасних соціальних процесів. Як відомо, однією з особливостей сучасного суспільства є відкрита перспектива. З огляду на це інноваційне виховання і навчання на протигагу традиційному, яке реалізовувалось «у сучасному, виходячи з минулого», прагне функціонувати у контексті сьогодення, орієнтуючись на майбутнє.

Інновація (лат. *innovatio* — оновлення, зміна) — нововведення, зміна, оновлення; новий підхід, створення якісно нового, використання відомого в інших цілях.

Іноді інновацією вважають використання відомого із незначною модифікацією. Інновації є предметом особливої діяльності людини, яка не задоволена традиційними умовами, методами, способами і прагне не лише новизни змісту реалізації своїх зусиль, а передусім якісно нових результатів.

Надзвичайно важлива інноваційна діяльність в економічній сфері, завдяки якій національні економіки, суб'єкти господарювання забезпечують собі стабільне становище, переваги у конкурентній боротьбі.

У постіндустріальному суспільстві чи не на перше місце виходить інноваційна діяльність у соціальній сфері, яка своїм змістом зорієнтована на людину. Стосується вона освіти, медицини, рекреаційної (лат. *hessreatio* — відновлення) проблематики.

Поняття «інновація» вперше було вжито понад століття тому в культурології та лінгвістиці для позначення процесу трансфера (лат. *transfere* — переносу, переміщую) — проникнення елементів однієї культури в іншу і набуття при цьому нових, не властивих раніше якостей.

Інновації - новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Інноваційна діяльність - діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Інноваційний продукт - результат науково-дослідної і (або) дослідно-конструкторської розробки, що відповідає вимогам, встановленим цим Законом;

Інноваційна продукція - нові конкурентоздатні товари чи послуги, що відповідають вимогам, встановленим цим Законом.

Інноваційний проєкт - комплекс заходів і процедур, необхідних для розроблення, створення та реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції, що відображені у комплекті документів, складених відповідно до вимог законодавства.

Антиінноваційні бар'єри у професійній діяльності педагога та шляхи їх подолання. Упровадження нової ідеї, проєкту або технології часто наштовхується на різні перешкоди, які названо антиінноваційними бар'єрами. Антиінноваційні бар'єри (франц. *bagtiege* — перешкода, перепона) - зовнішні або внутрішні перешкоди, які заважають здійсненню інноваційної діяльності.

До зовнішніх бар'єрів належать: соціальні бар'єри (несумісність нового з наявним досвідом і цінностями, прийнятими в суспільстві; стереотипи мислення педагогічного співтовариства); організаційні бар'єри (протидія керівних органів освіти втіленню нововведень; відсутність координаційних центрів з розроблення та впровадження педагогічних інновацій); методичні бар'єри (брак методичного забезпечення нововведення, недостатня поінформованість у галузі педагогічної інноватики); матеріально-технічні бар'єри (навантаження педагогів, побутові умови, рівень заробітної платні).

До внутрішніх бар'єрів належать психологічні (особистісні) бар'єри, які приховують глибинні особистісно-професійні проблеми.

Психологічні бар'єри — психічні стани, що виявляються в неадекватній пасивності педагога, яка заважає здійснювати інноваційну діяльність.

Опір нововведенням є поширеним явищем. Він може поставати як пряма відмова від участі в інноваційній діяльності, імітація активності з одночасною демонстрацією того, що нововведення не дає позитивних результатів, тощо.

Часто на шляху нового стає консервативний і непіддатливий до новацій досвід роботи. Певні проблеми щодо цього пов'язані з особливостями мислення багатьох педагогів, які орієнтуються на здоровий глузд і побутові уявлення про свою професійну діяльність.

Тема 2. Інноваційні технології в освіті. Поняття «інновація», «інноватика», «інноваційна технологія». Інноваційний освітній процес. Етапи інноваційного освітнього процесу. Інноваційні технології як дослідження. Інноваційний заклад освіти. Інноваційні освітні технології у ЗВО. Класифікація педагогічних технологій. Структурно-логічні технології навчання. Інтеграційні технології. Технології проблемного навчання. Технологія колективного та групового навчання. Технологія ситуативного моделювання. Ігрові технології. Комп'ютерні технології. Діалогові технології. Проєктні технології. Тренінгові технології. Переваги впровадження інноваційних педагогічних технологій у процес підготовки майбутніх вчителів.

В освітній практиці педагогічна технологія може функціонувати на таких рівнях:

1. Загальнопедагогічний рівень функціонування педагогічної технології.

Загальнодидактична, загальновиховна технологія репрезентує цілісний освітній процес у регіоні, освітньому закладі, на певному рівні навчання чи виховання. У такому вигляді педагогічна технологія тотожна педагогічній системі, оскільки вона містить сукупність цілей, змісту, засобів і методів навчання (виховання), алгоритм діяльності суб'єктів і об'єктів навчально-виховного процесу.

2. Предметно-методичний рівень функціонування педагогічної технології. Йдеться про застосування педагогічної технології як окремої

методики, тобто як сукупності методів і засобів реалізації певного змісту навчання та виховання в межах одного предмета, групи, в діяльності педагога.

3. Локальний (модульний) рівень функціонування педагогічної технології.

Зорієнтована на цей рівень педагогічна технологія реалізується як технологія окремих частин навчально-виховного процесу, розв'язання окремих дидактичних і виховних завдань (технологія окремих видів діяльності, формування понять, виховання окремих особистісних якостей тощо).

У зв'язку з цим правомірним є розмежування таких понять, як «освітня технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання (виховання, управління)», оскільки кожне з них має свою ієрархію цілей, завдань, змісту.

Об'єднують освітню, педагогічну технологію, а також технологію навчання (виховання, управління) актуальні для певного історичного етапу освітні концепції, педагогічні парадигми (системи поглядів).

Освітня технологія. Вона відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Призначення освітніх технологій полягає у розв'язанні стратегічних для системи освіти завдань: прогнозування розвитку освіти, проектування і планування цілей, результатів, основних етапів, способів, організаційних форм освітньо-виховного процесу. Такими освітніми технологіями є концепції освіти, освітні закони, освітні системи. У сучасній Україні такими освітніми технологіями є гуманістична концепція освіти, Закон України «Про освіту», система безперервної освіти (дошкільний, шкільний, вузівський, поствузівський рівні) та ін.

Тема 3. Компетентнісний підхід в освіті як системна інновація.
Сутність компетентнісного підходу в сучасній педагогіці. Поняття «компетентність і «компетенція». Компетентнісний підхід як форма

організації інноваційної діяльності. Впровадження компетентнісного підходу як сукупність нових професійних дій педагога, спрямованих на вирішення актуальних проблем виховання і навчання.

Система вищої освіти в Україні має бути спрямована лише на її розвиток і набуття якісних ознак, глибоке осмислення, порівняння з європейськими критеріями і стандартами та визначення можливості її вдосконалення на цьому етапі. Щоб вирішити проблему підвищення якості освіти, науковці почали пошук методологічних шляхів для вирішення цієї проблеми, одним із найпріоритетніших визнаний саме компетентнісний підхід, який ґрунтується на компетентностях і підкреслює практичний зв'язок сфери освіти зі сферою праці.

Визначення «компетентнісно зорієнтованої освіти» прийшло до нас із зарубіжних країн. Саме поняття «компетентнісна освіта» виникло в США в процесі вивчення досвіду роботи видатних учителів. Наприкінці 80-х –на початку 90-х років здійснено спробу визначити компетентнісний підхід як такий, що орієнтує освіту на досягнення певного освітнього результату. В американській теорії «компетентного працівника» найважливішим компонентом його кваліфікації є здатність швидко й безконфліктно пристосовуватися до умов праці. Тому головну роль у дослідженнях з питань розроблення компетентнісного підходу відіграє розроблення методів і способів підготовки компетентного працівника для певної галузі.

В українській системі вищої освіти протягом довгого часу панувала парадигма знань, основою якої є те, що студенти вишів отримують фундаментальні знання, саме це було основою їхньої подальшої професійної діяльності. Але з кожним роком фахівців з вищою освітою більше, а економіка нашої держави потерпає від нестачі професійних практично орієнтованих кадрів.

«Компетентнісний підхід» розуміється як спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових і предметних компетентностей особистості, які вона буде використовувати під час професійної діяльності. Компетентнісний підхід скеровує освітній процес на формування в здобувача освіти набору певних компетентностей, якими він повинен оволодіти під час отримання фахової освіти. Традиційна система освіти завжди акцентувала увагу на набуті знання, уміння та навичок, а компетентнісний підхід переміщує увагу з процесу накопичення визначених знань, умінь і навичок на формування й розвиток здатності практично діяти і творчо застосовувати набуті знання й досвід у різних ситуаціях.

Змістовий модуль 2. Застосування інноваційних технологій в освітньому процесі

Тема 4. Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація в освітньому процесі. Організація освітнього процесу у вищій школі в умовах цифрової трансформації освіти. Перспективи дистанційного навчання в умовах інформаційного суспільства. Інструменти SMART-освіти. Особливості впровадження SMART-освіти в Україні. Реалізація дистанційного навчання.

На сучасному етапі переваги Smart-технології в освіті зрозумілі вже всім, проте основною позитивною властивістю є можливість навчатися в будь-якому місці в зручний для навчання час. Сучасні Smart-технології дають можливість навчатися навіть тим, хто знаходиться за тисячі кілометрів від закладу освіти. Саме ця причина стала першим рухомим елементом, що спонукали весь подальший розвиток сучасної Smart-освіти в світі, а розвиток саме ІТ-технологій дозволив зробити це швидше та цікавіше.

Найцікавішим аспектом Smart-освіти стає те, що викладач починає виконувати не роль «транслятора» знань, що викладені в підручниках, та

викладення теоретичних аспектів, а роль «навігатора», тобто спрямовує студентів (слухачів) по різних інформаційних джерелах, де може міститися інформація стосовно певної проблематики, що розглядається на конкретному занятті. Крім того, викладач починає виконувати роль куратора власної он-лайн платформи. Викладач самостійно формує основні рівні, які сьогодні обумовлені державними освітніми стандартами: високий, достатній, середній, початковий. Проте й студент (слухач) може обрати який рівень якості освіти його влаштовує й обрати той рівень складності завдань, що відповідає його вимогам, але з можливістю за бажання підвищити його.

Поняття «Smart-технології» в прямому розумінні дослівно перекладається як розумні технології, проте його можна й тлумачити, розкриваючи кожне конкретне визначення. Основною умовою використання Smartтехнологій в освіті виступає формування інтегрованого інтелектуального віртуального середовища, яке забезпечене відповідним освітнім контентом та може вдосконалюватися всіма учасниками навчального процесу, як викладачем, так і студентами (слухачами). При цьому дане середовище має змінюватися динамічно з урахуванням прогресивних технологій як навчання, так і комунікаційного процесу.

Тема 5. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності. Професійна готовність. Інноваційна компетентність педагога. Критерії готовності педагога до інноваційної діяльності. Структура готовності до інноваційної педагогічної діяльності. Рівні сформованості готовності до інноваційної педагогічної діяльності.

Сутність інноваційної компетентності вчителя можна розкрити через такі компоненти її структури: проєктивний компонент представлено здатністю педагога прогнозувати процеси, результати, умови й перспективи розвитку особистості здобувача освіти на інноваційному рівні; компонент продукує оновлення навчання; відбір оригінального поєднання традиційних й

нетрадиційних засобів навчання; передбачення як продуктивних, так і небажаних аспектів освітнього процесу. Ознаками проєктивного компоненту в структурі інноваційної компетентності педагога визначено: уміння планувати нові програми актуалізації та розвитку здібностей учнів, уміння прогнозувати нові параметри впливу та взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу. Когнітивний компонент інноваційної компетентності вчителя розкривається через пізнавальні елементи інноваційної діяльності педагога; він вміщує сукупність науково-практичних знань про сутність, специфіку й особливості педагогічних інновацій. Ознаками сформованості когнітивного компонента є: володіння знаннями про методологічні, теоретичні засади теорії педагогічної інновації і системою оригінальних інтелектуальних операцій. Креативний компонент інноваційної компетентності вчителя розкривається дослідниками через здатність педагога нестандартно, оригінально, по-новому сприймати й організовувати освітній процес. Ознаками цього компонента в структурі інноваційної компетентності педагога названо: вміння продукувати різноманітні рішення, чутливість до проблем професійно-педагогічної діяльності. Технологічний компонент у структурі інноваційної компетентності педагога віддзеркалює здатність фахівця конструювати алгоритм інноваційної професійно-педагогічної діяльності, розробляти та реалізовувати як традиційні, так й інноваційні прийоми, способи та творчо їх переопрацьовувати. Ознаками сформованості технологічного компонента в структурі інноваційної компетентності вчені називають: вміння поєднувати й ефективно застосовувати традиційні й інноваційні методи і засоби навчання, уміння розробляти, організовувати і здійснювати педагогічний експеримент.

Належний рівень сформованості інноваційної компетентності майбутніх учителів характеризується вираженою стійкою мотиваційною настановою на впровадження інноваційної діяльності; активною інноваційно-професійною спрямованістю, наполегливістю і впевненістю в досягненні мети;

сформованістю здійснювати необхідну корекцію на основі самоаналізу успішності/неуспішності інноваційної діяльності; наявність умінь продукувати й генерувати нові ідеї, вміння моделювати нестандартні шляхи вирішення педагогічної проблеми, уміння застосовувати власну інтенцію до інновацій у нестандартних професійних ситуаціях педагогічного характеру; прагнення до формування власного інноваційного індивідуального стилю педагогічної діяльності. Саме сформованість інноваційної компетентності, вможливорює виявлення вчителем самостійності, ініціативності, креативності та розроблених самостійно інноваційних підходів у професійно-педагогічній діяльності, наполегливості у змодельованих самостійно та реальних педагогічних ситуаціях.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Здобувач вищої освіти не бере участі в практичному занятті, є лише спостерігачем.
	1-4 бали	Здобувач вищої освіти виступає на занятті епізодично. Не висловлює власних міркувань з порушених питань. Ускладнюється з відстоюванням власної позиції
	5-7 балів	Здобувач вищої освіти бере активну участь у практичному занятті. Висловлює обґрунтовані міркування, наводить доцільні приклади і відстоює власну позицію щодо обговорюваних питань.
Самостійна робота	0 балів	Завдання не виконано.
	1-5 бали	Завдання виконано формально, стандартними фразами, без власних роздумів.
	6–10 балів	Завдання виконано з творчим підходом, містить нешаблонні фрази, розгорнуте, цікаве, відрізняється власними роздумами, висновками.
Індивідуальне науково-дослідне завдання.	<i>Класифікація інноваційних технологій за темою дослідження</i>	
	0 балів	Завдання не виконано.
	1–4 балів	Визначено лише одну інноваційну технологію. Розроблено традиційні

		завдання технології. Не обґрунтовано доцільність її застосування в науковому дослідженні, не визначено принципів і методів технології.
	5-10 балів	Запропоновано кілька інноваційних технологій. Обґрунтовано доцільність їх використання в науковому дослідженні. Розроблено творчі завдання застосування технології. Запропоновано новітні методи навчання відповідно до визначених технологій.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Для навчальної дисципліни «Інноваційна діяльність в сучасній освіті» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі екзамену, на який відводиться 20 балів. Здобувач може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше 40. Накопичені здобувачем бали під час вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а сумуються. Оцінка за екзамен не може бути меншою за кількість накопичених ним балів.

Бали	Критерії
0 балів	Здобувач не відповідає на запитання
1-5 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; використовує елементарні прийоми виконання практичного завдання.
6-10 балів	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; виконує частину практичного завдання.
11-15 балів	Здобувач надає відповіді на запитання в цілому правильні, але здобувач припускається помилок у визначеннях. Здобувач робить власні висновки, наводить приклади практичного використання; виконує практичне завдання з незначними огріхами.
16-20 балів	Здобувач надає відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання; відповідаючи, здобувач розмірковує, робить власні висновки виконує правильно практичне завдання.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90–100 А)	Здобувач демонструє міцні знання навчального матеріалу, в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях; реалізує теоретичні положення навчальної дисципліни виконуючи практичні завдання у сфері інноваційної діяльності. При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань. На високому рівні <i>знає</i> інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти; характеризує сутність педагогічної інноватики. Досконало володіє категоріально-понятійним апаратом інноваційної діяльності, доцільно обґрунтовує принципи інноваційного навчання. характеризує базові та прикладні освітні технології; класифікує комплекс програмно-технічних засобів, методик та організаційних заходів, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання. Самостійно <i>вміє</i> реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці; формулювати висновки та узагальнення; доцільно використовує категоріально-поняттєвий апарат інноваційної діяльності; На високому

	рівні вміє застосовувати інноваційні технології навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти використовувати навички публічного мовлення, ведення дискусії користуватися засобами мультимедійних технологій.
Добре (82–89 В)	Здобувач демонструє знання, володіння матеріалом в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, робить на їхній основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач у царині методики викладання, але припускається несуттєвих помилок. При виконанні практичних завдань, здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. У повному обсязі визначає інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти; характеризує сутність педагогічної інноватики. У цілому володіє категоріально-понятійним апаратом інноваційної діяльності. Припускається незначних помилок під час обґрунтування принципів інноваційного навчання. Цілком свідомо характеризує базові та прикладні освітні технології; класифікує комплекс програмно-технічних засобів, методик та організаційних заходів, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання. Самостійно вміє реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці; формулювати висновки та узагальнення; доцільно використовує категоріально-поняттєвий апарат інноваційної діяльності. Припускається незначних помилок у виборі інноваційних технологій навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти Має незначні ускладнення під час публічного виступу. У цілому

	володіє навичками ведення дискусії, навичками користування засобами мультимедійних технологій.
Добре (74–81 С)	Здобувач на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, знає основні теоретичні положення, що відповідають програмі навчальної дисципліни, аналізує можливі практичні ситуації та вирішує їх, але припускається помилок які усуває за підтримки з боку викладача або однокурсників. На достатньому рівні визначає інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти; характеризує сутність педагогічної інноватики. Припускається помилок у визначенні категоріально-понятійного апарату інноваційної діяльності. Під час обґрунтування принципів інноваційного навчання потребує незначної допомоги. Має достатні знання щодо базових і прикладних освітніх технологій; має труднощі під час класифікації комплексу програмно-технічних засобів, методик та організаційних заходів, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання. У цілому вміє реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці; формулювати висновки та узагальнення. Не завжди доцільно використовує категоріально-поняттєвий апарат інноваційної діяльності. Припускається помилок у виборі інноваційних технологій навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти. Має ускладнення під час публічного виступу. Під час ведення дискусії має ускладнення. Використання засобів мультимедійних технологій викликає певні труднощі.
Задовільно	Здобувач розуміє основні положення навчальної

(64–73 D)	дисципліни, котрі є визначальними і орієнтується у напрямі вирішення практичних завдань. Здобувач розуміє практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Самостійно вирішує завдання за зразком, допускає значну кількість неточностей, помилок, котрі усуває під керівництвом викладача. Поверхово знає інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти; Ускладнюється із визначенням сутності педагогічної інноватики. Припускається помилок у визначенні категоріально-понятійного апарату інноваційної діяльності. Під час обґрунтування принципів інноваційного навчання потребує допомоги. Має поверхові знання щодо базових і прикладних освітніх технологій. Має значні труднощі під час класифікації комплексу програмно-технічних засобів, методик та організаційних заходів, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання. З огріхами вміє реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці; Під час формулювання висновків та узагальнень має труднощі. Недоцільно використовує категоріально-поняттєвий апарат інноваційної діяльності. Припускається помилок у виборі інноваційних технологій навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти виявляє невпевненість під час публічного виступу. Припускається помилок під час ведення дискусії має ускладнення. Використання засобів мультимедійних технологій викликає труднощі.
Задовільно (60–63 E)	Здобувач поверхнево опанував навчальний зміст, передбачений програмою навчальної дисципліни, володіє основними положеннями на мінімально допустимому рівні.

	Знання з основ інноваційної діяльності несистемні, фрагментарні. Виконання практичних завдань формалізоване: є відповідність алгоритму, виконує практичні завдання за підтримки з боку викладача зі значними труднощами; демонструє нестійкі навички міжособистісної взаємодії. Здобувач вищої освіти має фрагментарні знання щодо інноваційних тенденцій розвитку сучасної освіти, сутності педагогічної інноватики. Припускається значних помилок у визначенні категоріально-понятійного апарату інноваційної діяльності. Під час обґрунтування принципів інноваційного навчання потребує значної допомоги. Фрагментарно обізнаний із базовими і прикладними освітніми технологіями. Потребує значної допомоги під час класифікації комплексу програмно-технічних засобів, методик та організаційних заходів, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання. Зі значними огріхами вміє реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці. Під час формулювання висновків та узагальнень має значні труднощі. Недоцільно використовує категоріально-поняттєвий апарат інноваційної діяльності. Припускається значних помилок у виборі інноваційних технологій навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти виявляє невпевненість під час публічного виступу. Має значні труднощі під час ведення дискусії. У ході використання засобів мультимедійних технологій потребує значної допомоги з боку викладача.
Незадовільно (35–59 FX)	Здобувач має фрагментарні знання, опанувавши менше половини обсягу навчального змісту, передбаченого

	програмою навчальної дисципліни. Відсутнє цілісне усвідомлення сутності інноваційної діяльності в освітньому процесі.. Здобувач працює пасивно, практичні завдання виконує переважно з помилками, виправляє помилки лише при виконанні нескладних практичних завдань. Епізодично характеризує і визначає особливості інноваційних тенденцій розвитку сучасної освіти, сутності педагогічної інноватики. Припускається суттєвих помилок у визначенні категоріально-понятійного апарату інноваційної діяльності. Під час обґрунтування принципів інноваційного навчання потребує суттєвої допомоги. Не обізнаний із базовими і прикладними освітніми технологіями. Потребує суттєвої допомоги під час класифікації комплексу програмно-технічних засобів, методик та організаційних заходів, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання. Практично не вміє реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці, формулювання висновки та узагальнення. Не вміє використовувати категоріально-поняттєвий апарат інноваційної діяльності. Припускається суттєвих помилок у виборі інноваційних технологій навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти виявляє невпевненість під час публічного виступу. Не володіє навичками ведення дискусії. У ході використання засобів мультимедійних технологій потребує суттєвої допомоги з боку викладача.
Незадовільно (0-34 F)	Здобувач не виконує вимоги навчальної дисципліни: не сформовані знання, уміння та навички. Здобувач не допускається до екзамену та проходить повторне вивчення

	дисципліни.
--	-------------

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Оцінювання: індивідуальне опитування, дидактичне портфоліо (доповіді, презентації, схеми, порівняльні таблиці тощо), презентація результатів самостійної роботи, екзамен.

Демонстрування результатів навчання: усні доповіді, дискусії, круглі столи, семінари, вирішення педагогічних задач, робота в парах, робота в команді, рольова гра тощо.

Тематика практичних занять

1. Семінар: Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти в Україні і країнах Євросоюзу.
2. Круглий стіл: Сучасні інноваційні технології у вищій школі.
3. Дискусія. Чи повинен бути педагог інноватором?
4. Круглий стіл: Роль мультимедійних технологій в умовах дистанційного навчання.
5. Семінар: Компоненти готовності педагога до використання інноваційних технологій.

Самостійна робота

1. Опрацювати законодавство України у сфері інноваційної діяльності (Закон України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.), «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» (2012 р.). Скласти порівняльну таблицю основних положень означених Законів України щодо здійснення інноваційної діяльності в Україні.
2. Розробити класифікацію інноваційних технологій у вищій школі. Визначити їх сутність, принципи і методи організації.
3. Розробити схему використання інноваційних технологій відповідно до теми наукового дослідження. Скласти порівняльну таблицю наукової діяльності в ЗВО України та зарубіжній країні (за вибором).
4. Скласти таблицю мультимедійних технологій із визначенням їх ролі в організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.
5. Підготуватися до дискусії: «Чи повинен бути педагог інноватором».

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)

1. Розробити класифікацію інноваційних технологій за темою дослідження

Здобувач при виконанні ІНДЗ повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, не допускати академічний плагіат та інші форми академічної недоброчесності, визначені законодавством України.

Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту» порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Шкала оцінювання за всіма видами контролю:

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Забезпечення навчання осіб з особливими освітніми потребами

Метою інклюзивного навчання в Університеті Ушинського є забезпечення рівного доступу до якісної освіти особам з особливими освітніми потребами шляхом організації їхнього навчання на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей.

Рекомендована література

Основна література

1. Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: зб. науково-метод. пр. За заг. ред. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 492 с.
2. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія. За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444 с.
3. Інноваційні методи викладання у вищій школі: обмін досвідом та кращі практики. За ред. д.е.н., професора Полянської А.С. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020. 19 с.

Допоміжна література

1. Alina Rakhmanina, Iryna Pinchuk, Olha Vyshnyk, Olena Tryfonova, **Tetyana Koycheva**, Viktor Sydorko, Olena Iliencko. The Usage of Robotics as an Element of STEM Education in the Educational Process. [Використання робототехніки як елемента STEM-освіти в освітньому процесі] *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, VOL.22 No.5, May 2022. P. 645-651. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.5.90>. (Web of Science).
2. Folomieieva N., **Koycheva T.**, Ihnatenko N., Vasiutynska Y., Petrykei O. The ways of development of soft skills, mets skills, and hard skills in students of higher education. [Шляхи розвитку м'яких навичок, метанавичок і твердих навичок у студентів вищої освіти]. *Amazonia Investiga*, 2024. 13(75), 56–66. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.75.03.5> (Web of Science).
3. **Койчева Т. І.**, Бу Мінлі. Компетентнісна парадигма професійної підготовки сучасного вчителя нової української школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*.

- 2022, № 83. С. 47-51. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.83.7>
<http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/83/7.pdf>
4. Knyazheva I.A., **Koycheva T.I.**, Osypova T.Y., Bartienieva I.O., Nosdrova O.P., Galitsan O.A. Theoretical and methodological principles of designing the professional development of future specialists in the conditions of the university space. [Теоретико-методологічні засади проєктування професійного розвитку майбутніх спеціалістів в умовах університетського простору] : collective monograph. Under the general editorship by Professor Iryna Knyazheva. Odesa: Ushynsky University, 2024. 324 p. Formation of the corporative culture of future teachers in the conditions of the university space [Формування корпоративної культури майбутніх учителів в умовах університетського простору] Р. 69-124. <https://doi.org/10.24195/cm2024UUch2>.
 5. Galitsan O., Koycheva T., Pidgirnyi O. The professional identity of the teacher in the projection of their professional formation in the educational and scientific space of the university: collective monograph. [Професійна ідентичність викладача в проєкції його професійного становлення в освітньо-науковому просторі університету] Odesa: Ushynsky University, 2024. 150 p. dspace.pdpu.edu.ua/jsui/handle/123456789/20297
 6. Бабаєв В., Стадник Г., Момот Т. Цифрова трансформація в сфері вищої освіти в умовах глобалізації. *Комунальне господарство міст*, 2019. Т. 2, вип. 148. URL: <https://10.33042/2522-1809-2019-2-148-2-9>
 7. Биков В., Спирін О., Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. 2021, № 1. С. 27–36. URL:: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36).
 8. Буровицька Ю. Інформаційно-комунікаційні технології у вищих навчальних закладах: алгоритм впровадження. *Вісник Чернігівського*

- національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. 2016. Вип. 133. С. 23-26.
9. Буянова Г., Удалова О. Вплив інноваційних форм і методів навчання на якість професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Проблеми освіти. 2022. Вип. 2(97). С. 190-207.
 10. Вавілова Г. Інформаційно-комунікаційні технології – ефективний педагогічний засіб формування комунікативної компетентності студентів ВНЗ. Наукові записки НаУКМА. Серія «Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота». 2015. Т. 175. С. 27-34.
 11. Видайчук Т. Л., Русаченко Н. П. Модернізація філологічної освіти та науки України: глобалізаційні виклики, аналіз дієвості інноваційних освітніх платформ. Академічні візії. 2023. Вип. 16. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/141/129>
 12. Гасинець, Я. С., Вакерич, М. М., & Куртяк, Ф. Ф. (2023). Цифрова трансформація освіти майбутнього: стандарти, норми та правила. Академічні візії. 2023. Вип. 16. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/143>.
 13. Дівінська Н. О. Тренінгові технології у розвитку професійних умінь викладача застосовувати інноваційні методи і форми навчання. *Історико-педагогічні студії* : науковий часопис / гол. ред. Н. М. Дем'яненко. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. Вип. 13-14. С. 34–37.
 14. Інноваційні технології навчання: Навчальний посібник для студ. вищих технічних навчальних закладів / за ред..ред. Бахтіярова Х.Ш.; Київ : НТУ, 2017. 172 с.
 15. Кристич Н., Борисова Н. Проблема вибору традиційних та інноваційних технологій навчання у процесі підготовки майбутніх учителів англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 2022. № 13 (81). С. 198–201.

- 16.Легенький М. І. Інноваційні технології у сфері освіти: організаційно-правовий аспект. *Право та інновації*. 2017. № 1 (17). С. 1-3.-110.
- 17.Лемішовська О., Яремко І. Удосконалення фахових компетентностей у процесі підготовки викладачів обліково-економічних дисциплін з використанням інноваційних педагогічних технологій. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2020, №3-4. С. 97–98.
- 18.ЛитвиноваС. Мікронавчання ІК-технологій педагогів в умовах онлайнового марафону як парадигма цифрової трансформації освіти. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2021, No 3, вип. 1. С. 1–6. URL: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-10-1>.
- 19.Маланюк Н. М. Інноваційні педагогічні технології у професійній освіті. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020 р. № 70, Т. 3. С. 113-118.
- 20.Пустовойт Б., Федяй І. Кейс-технологія як один із сучасних методів викладання у закладах вищої освіти для формування компетентності майбутніх фахівців. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2018. №1(43), С. 422–430
- 21.Телехова, О. П., Тесленко, О. В. (2019). Інноваційні педагогічні технології як засіб оптимізації освітнього процесу. *Проблеми сучасної освіти*. 2019. №9. URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/12997>
- 22.Терещук, В. І., Ільченко, А. М., Семенишина, І. В. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*. 2023. Вип. 16). URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/157>
- 23.ХарченкоІ. І. Теоретичні та прикладні аспекти розвитку філологічної освіти в Україні та в країнах Європейського Союзу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 38. С. 73–75.
- 24.Цепко Т. А. Використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій назаняттях з англійської мови у зво (немовні спеціальності).

Академічні візії. 2023. Вип. 16. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/199/180>

25. Череднік Д., Даньшева С. Інноваційні процеси в освіті. *Новий колегіум*. 2018. № 3. С. 44-47.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Міністерство освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua.
3. Бібліотека ім. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
4. Бібліотека Університету Ушинського. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>.
5. Репозитарій Університету Ушинського. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua>.